

opinie & analyse

Kan het WK voetbal nog beter worden na Portugal-Spanje? Hoe Cristiano Ronaldo het stadion in Sotsji in vuur en vlam zette, was voor **FILIP JOOS** puur genieten.

Hoe gulzig is de mens

FILIP JOOS

Wie? Voetbalcommentator voor de VRT en Play Sports en columnist voor deze krant.

Wat? Welke voetballer is de geit, de GOAT, de greatest of all time? Cristiano Ronaldo of Lionel Messi? De Portugees heeft de eerste ronde in Rusland alvast gewonnen, en bijna met knock-out.

Portugal-Spanje was nog maar luttele seconden voorbij, of op de perstribune gonsde het al: 'We hebben de beste match van het toernooi al achter de rug', in een mengeling van rare trots ('We waren er toch maar mooi bij, hier in Sotsji!') en misplaatst defaitisme ('Beter dan dit wordt het niet, hoe gaan we in hemelsnaam de volgende maand vullen?').

Het leek wel het wereldkampioenschap 'hoe een boordevol glas halfleeg te zien'. *The best is yet to come* is misschien inderdaad niet de meest realistische verzuchting na de galawedstrijd van Spanje en Cristiano Ronaldo, maar als je net *the best* hebt beleefd, moet je je misschien voor een keer niet onmiddellijk zorgen maken over de toekomst.

Ik herinner me levendig de eerste voetbalwedstrijd die ik in het stadion bijwoonde: Standard-Lokeren, bekerfinale op de Heizel, ik was acht, mijn bompa supporterde voor Lokeren, en ik mocht mee. De Rouches wonnen met 4-1, Asgeir Sigurvinsson was sierlijker dan alle drieëntwintig IJslanders die hier nu in Rusland de kleuren van hun eiland verdedigen bij elkaar, en ik was zo opgewonden, genoot zo met volle teugen, wilde zo erg dat dit nooit op zou houden, de wedstrijd, de kleuren, het gezang, het voetbal, dat ik gaandeweg meer oog kreeg voor de klok dan voor de match, en jolijt plaatsmaakte voor somberheid. *Post calcium omne animal triste**. Het was mijn eerste tastbare confrontatie met de relativiteitstheorie, met het begrip tijd, en hoe die vliedt, de kiem van mijn me-

mento mori.

Christ-iano

Sterven doet ook ooit Cristiano Ronaldo, tenzij *L'Équipe* gelijk krijgt en hij ooit de nobele kunst der verrijzenis zal beoefenen. Christ-iano, titelde de Franse sportkrant dit weekend boven het wedstrijdverslag, en op de voorpagina stond onder zijn beeltenis 'le Messie' - toch maar optellen, CR7 is 33, de leeftijd waarop

Christus stierf aan het kruis.

's Middags had IS een filmpje verspreid waarin de arena van Sotsji in brand stond, een bomaanval met drones werd aangekondigd. Het stadion stond ook echt in vuur en vlam, maar dan dankzij Ronaldo. Zijn ploegmakers hadden een hele wedstrijd lang de mouwen opgestroopt, toonden zich noeste werkers tegen een voetballend oppermachtig Spanje, maar dé Portugees stroopte zijn

rechter broekspijp op, liet aldus de quadriceps van zijn trapbeen bewonderen in een opstoot van narcisme (de karaktereigenschap die hem een leven lang zal blijven vergezellen), nam eens diep adem en krulde zijn eerste vrije trap in een landentoor-nooi binnen. Het was zijn 49ste poging, geteld van 2004 tot nu. Veertien jaar wachten op verlossing. Maar zoals die bal erin ging en het moment waarop dat gebeurde, dat

De beste speler van de wereld volgens Cristiano Ronaldo? Dat is Cristiano Ronaldo. © ap

De Rode Duivels hebben te veel talent

Voor Eden Hazard is het duidelijk: de Rode Duivels zijn de gouden generatie. Ze gaan naar Rusland om te winnen. **WOUTER DUJCK** tempert het enthousiasme: te veel talent kan nadelig zijn.

De lof voor de Rode Duivels spat dezer dagen van de pagina's. We hadden nog nooit eerder een ploeg met zoveel talent. En ze zijn nu op hun best. Een kwartfinale is een certitude, en zelfs onze bescheiden held Kevin De Bruyne nam voorzichtig het woord 'wereldkampioen' in de mond. De beste Belgische voetballer ooit. Hij schrok zelf een beetje, maar zei het wel: wereldkampioen. Maar klopt de onderliggende redenering wel? Leidt talent tot succes in het voetbal en daarbuiten? Het antwoord verrast: te veel talent kan ook nadelig zijn voor de prestatie van een team. Dat toonde een recent onderzoek van Roderick Swaab en collega's in het vakblad *Psychological*

Science, op basis van een massa sportge-evenens.

Ze begonnen in het voetbal en analyseerden de resultaten van 209 landen tijdens de kwalificatiecampagnes voor het WK 2010 en 2014. Ze telden voor elk land hoeveel getalenteerde topspelers in de ploeg stonden. Ze deden dit aan de hand van de Deloitte Football Money League-ranking van clubs, en berekenden per land het percentage spelers dat voor een van die eliteclubs (Manchester United, Barcelona, AC Milan ...) speelde. Vervolgens berekenden ze de prestatie van het team door gebruik te maken van de officiële Fifa-ranking, die per match een aantal punten verdeelt op basis van het resultaat, de sterkte van de tegenstander, het belang van de match en de regio.

Het resultaat was aanvankelijk heel logisch: hoe meer topspelers, hoe beter de prestaties van de landenteams. Maar alleen tot op zeker hoogte. Voor teams met meer dan 70 procent topspelers begon de

Misschien is dat de reden waarom het Nederlandse voetbalelftal het vroeger beter deed: ze hadden minder talent

prestatie weer te dalen. Dus de teams met het meeste talent deden het minder goed dan teams met net iets minder talent. Talent loont, maar *trop* is te veel.

Samenspel

In een tweede studie gingen Swaab en collega's op zoek naar het mechanisme achter dat effect. Ze veronderstelden dat het nadelig was voor de coördinatie of het samenspel om te veel topspelers in een team te hebben. Dit keer gingen ze aan de slag met data uit de Amerikaanse basketbalcompetitie, de NBA. Ze analyseerden de

prestaties van dertig NBA-teams tijdens de laatste tien seizoenen. Voor elk van de spelers van die teams berekenden ze een maat die uitdrukt hoeveel extra overwinningen een speler oplevert ten opzichte van een gemiddelde speler, dus een maat voor hoe goed een speler is. Ze beschouwden een speler als topspeler als die zich bij de hoogste 33 procent scores bevond. Ze berekenden opnieuw het percentage topspelers bij elke club, en berekenden de samenhang met het percentage gewonnen matches.

Hetzelfde effect. Meer talent leidde tot betere prestaties, maar voor clubs met meer dan de helft topspelers daalden de prestaties. Het ideale aantal topspelers was dus nog kleiner dan voor het voetbal. Dit keer testten Swaab en collega's ook of dit inderdaad te maken had met het samenspel binnen het team. Ze berekenden voor elke club hoeveel assists er waren, hoeveel uitgespeelde rebounds, hoe goed kansen uitgespeeld werden alvorens een doelpoging te wagen. Het effect van het

'Je krijgt nu de boodschap dat je als klein land met kernwapens jezelf succesvol kunt positioneren tegenover een grootmacht als de VS.'

Korea-kenner **REMCO BREUKER** noemt de vriendelijke topontmoeting met Kim Jong-un in Singapore een 'onvergeeflijke fout' van president Trump (in 'De Morgen').

DE STANDAARD
MAANDAG 18 JUNI 2018 **35**

was die 48 losse flodders waard, ja, dat was zelfs echt een beetje goddelijk.

The greatest of all time, vindt hij zelf. Daarom streek hij over zijn kin, bij het vieren van een van zijn doelpunten, als symbool voor een geiten-sik. *Greatest Of All Time*, GOAT, geit, het dier waarmee Messi zich in een reclamespot had laten vereeuwigen voor aanvang van de wereldbeker. Ronaldo, posterboy van Gillette, immer gladgeschoren, reageerde. En het effect van zijn droomstart dreunde door, tot bij Messi, die zaterdag in Moskou een strafschop miste. En er dus sikkeneurig blijliep.

Onder miljonairs

De hatricker van Ronaldo lukte vrijdagavond overigens luttele uren nadat zijn advocaten een schikking met de Spaanse fiscus hadden getroffen: de teller staat op een monsterboete van 19 miljoen euro en twee jaar voorwaardelijke celstraf. Een bericht dat Anne-Sophie Lapiro als muziek in de oren zal hebben geklonken. Zij presenteerde donderdag het journaal van acht uur op de Franse openbare omroep, en leidde een item over het WK als volgt in: 'En nu gaan we naar Rusland, om te kijken hoe miljonairs achter een bal aanhollen.' Met pruilmondje. Getuigt dat van lef? Ja, toch wel. Maar het dedain voor de sport an sich is flauw. En een mens vraagt zich onwillekeurig af hoe ze een stuk over de oorlog in Syrië aankondigt. En wat zegt ze van pakweg Trump, Assad, Poetin - 'We onderzoeken nu even hoe miljonairs met levens sollen?'

percentage topspelers bleek inderdaad via deze weg te verlopen: als er te veel topspelers waren, leidde dat tot slechter samen-spel en dus tot slechtere resultaten.

Elf Messi's

In een laatste studie toonde Swaab vervolgens aan dat dit te-veel-talent-effect verdwijnt voor sporten waarin samenspel minder belangrijk is, en sporters eerder individueel presteren, zoals baseball. Hij en zijn collega's analyseerden data van dertig clubs uit de laatste tien seizoenen van het Major League Baseball en berekenden voor elke club opnieuw het aantal topspelers door de beste 33 procent scores te selecteren, een individuele maat gelijkaardig aan die uit het basketbal. Dat relateerden ze vervolgens aan het aantal gewonnen matches. Dit keer bleef de prestatie van het team stijgen naarmate het aantal topspelers toenam, zonder maximum. Wanneer samenspel dus niet belangrijk is, kun je niet te veel talent hebben.

Zoals die bal erin ging en het moment waarop dat gebeurde, dat was die 48 losse flodders waard, ja, dat was zelfs echt een beetje goddelijk

Het werd helemaal een boem-rang toen foto's opdoken van de nieuwslezers op Roland Garros. Gezeten in een vip-box, naast manlief miljonair. Kijkend naar tennissers wier bankrekening ook meer dan vijf nullen telt. *Je vous présente* Anne-Sophie Lapiro: een bourgeoisie uit het chique Parijse zestiende arrondissement die haar haute-couturejurk even inruilde voor een kleedje uit de Zara, een doorzichtige camouflage-techniek om bij het gros van haar kijkers in het gevlij te komen - Martine Tanghe zal het niet overkomen.

Ja, Cristiano Ronaldo en co. verdienen onverantwoord veel centen. Maar ook ja: wat hij in Sotsji deed, is ongeveer een miljoen keer straffer dan een tekst van een autocue aflezen - of, zeker ook, dan in extase 'Ronaldo' roepen door een microfoon als die vrije schop enig mooi in de winkelhaak verdwijnt.

(* voor mijn leraar *Latijn van vroeger: calcium is mijn zelf gefabriceerde accusatief van calcio, de Romeinse kenden nog geen voetbal, dus speel ik maar leentjebuur bij het Italiaans.*)

Topprestaties vereisen toptalenten, maar afhankelijk van de aard van de sport, en de mate waarin samenspel belangrijk is, kan er dus ook te veel talent zijn. Een ploeg heeft diversiteit nodig en elf keer Lionel Messi, Cristiano Ronaldo of Eden Hazard is geen goed idee. Misschien is dat wel de reden waarom het Oranje Nederlandse voetbalelftal het vroeger altijd beter deed dan onze Rode Duivels: ze hadden minder talent.

En misschien is dat ook wel de reden waarom de Rode Duivels misschien toch mogen dromen. We hebben niet iets minder talent dan Brazilië of Spanje, maar misschien zitten we net daarom dichterbij de optimale talentverhouding. Op voorwaarde dat er een ploeg is. *Tous ensemble.*

WOUTER DUYCK
Hoogleraar cognitieve psychologie aan de UGent.

COLUMN

NIALL FERGUSON

DE EUROPESE SMELTKROES SMELT

Honderdertien jaar geleden legde de Britse auteur Israel Zangwill de laatste hand aan zijn toneelstuk *The melting pot*. Het drama bejubelt de Verenigde Staten als enorme smeltkroes. Het is moeilijk om je voor te stellen dat er ooit een soortgelijk stuk geschreven zal worden over de Europese Unie in de vroege 21ste eeuw. Of liever: het is gemakkelijker om je een heel ander drama voor te stellen, waarin de toestroom van migranten van over de hele wereld precies het tegenovergestelde effect sorteert van wat Zangwill voor ogen had. De migratiecrisis in Europa leidt niet tot samensmelting, maar tot scheuring. Dat stuk zou *The melting pot* kunnen heten.

Ik geloof steeds meer dat toekomstige geschiedkundigen de migratiekwes-tie zullen aanduiden als het probleem dat de EU finaal uit elkaar deed vallen. Hun betoog zal inhouden dat een massale volksverhuizing het Europese integratieproject overweldigde, de gebreken van de EU als instelling blootlegde en de kiezers teruggedreef naar de nationale politiek om oplossingen te verzinnen.

Laten we de schaal van de toestroom bekijken. In 2016 kwamen naar schatting 2,4 miljoen migranten naar de 28 EU-lidstaten vanuit landen die niet tot de EU behoren. Daarmee steeg het aantal EU-burgers die niet in de Unie geboren zijn tot 36,9 miljoen, meer dan 7 procent van de totale Europese bevolking.

De bevolking van het Europese continent vergrijsd en krimpt, maar de Europese arbeidsmarkten scoren slecht als het erop aankomt om ongeschoolde migranten te integreren. Bovendien is een groot deel van de migranten die naar Europa komen moslim. Progressievelingen houden vol dat christenen en moslims vreedzaam naast elkaar kunnen leven in een seculier Europa. In de praktijk verloopt de assimilatie moeizaam, door de combinatie van een historisch ingeworteld wantrouwen en hedendaagse mentaliteitsverschillen - met name wat de status en de rol van vrouwen betreft. Er is ook een praktisch probleem. Het is zo goed als onmogelijk om de zuidgrens van Europa te verdedigen tegen vloten migranten, tenzij de Europese leiders bereid zijn om veel mensen te laten verdrinken.

Politiek lijkt het erop dat het immigratieprobleem fataal zal zijn voor de losse alliantie tussen gematigde sociaaldemocraten en gematigde conservatieve/christendemocraten waarop de Europese integratie van de voorbije 70 jaar gebaseerd is. Europese centristen zijn compleet in de war als het op migratie aankomt. Velen, vooral aan centrumlinkse zijde, willen zowel open grenzen als een welvaartsstaat. Maar het gebrek aan sociale solidariteit maakt

sterke belastingen en herverdeling onhoudbaar.

In Italië zien we een mogelijke toekomst: de populistische aan linkerkant (de Vijfsterrenbeweging) en de populistische aan rechterkant (de Lega) hebben de krachten gebundeld om een regering te vormen. Hun coalitie zal zich concentreren op twee zaken: oude welvaartsnormen verankeren en migranten uitsluiten. Vorige week stuurde minister van Binnenlandse Zaken Matteo Salvini een schip weg met 629 migranten aan boord. De beslissing oogstte veel applaus bij de Italiaanse bevolking.

Het is mogelijk dat het Italiaanse model niet zomaar geëxporteerd kan worden. Stelt u zich even voor dat de AfD in Berlijn aan tafel gaat zitten om samen met de Duitse linkse partij (Die Linke) worst en bier te nuttigen. Onmogelijk. Het resultaat is dat er in Duitsland geen politiek alternatief bestaat, zoals de Duitsers na de recentste verkiezingen vaststelden. De enige optie is dat de oude grote coalitie tussen centrumrechts en -links voortstroomt.

Ik vrees dat de toekomst in Europa alleen splitsing in petto heeft

Ik stond vroeger sceptisch tegenover de bewering dat de Brexit in wezen inhield dat Groot-Brittannië een zinkend schip verliet. Vandaag herzie ik mijn mening. Theresa Mays politieke leven mag dan in gevaar zijn omdat ze er niet in slaagt om *remainers* en *brexiteers* te verzoenen, de gebeurtenissen in Europa gaan kanten op die een paar jaargelen nog ondenkbaar waren.

In zijn boek over immigratie in Amerika (dat nog moet verschijnen) schuift Reihan Salam - zelf de zoon van immigranten uit Bangladesh - een gewaagde stelling naar voren: ofwel leggen de VS immigratie aan banden, ofwel riskeert het land een burgeroorlog als gevolg van een combinatie van stijgende ongelijkheid en rassenspanning.

Ik hoop dat Salam gelijk heeft als hij zegt dat de Amerikaanse smeltkroes nog gered kan worden. Maar volgens mij geldt dat niet voor Europa. Niemand die enige tijd heeft doorgebracht in Duitsland sinds Angela Merks grote gok van 2015, kan geloven dat daar een smeltkroes in de maak is. Wie naar Italië reist, kan met eigen ogen zien dat de politiek van het voorbije decennium - bezuinigingen plus open grenzen - een politieke instorting heeft veroorzaakt. Ik vrees dat de toekomst in Europa alleen splitsing in petto heeft - een proces dat zo explosief kan zijn dat het de Brexit zal reduceren tot een voetnoot in de geschiedenis.

© The Sunday Times

Niall Ferguson is hoogleraar aan Hoover Institution in Stanford. Zijn column verschijnt wekelijks op maandag.

CORRECTIES & AANVULLINGEN

Bibliotheken. Bruno Vermeeren, coördinator van de koepel van Vlaamse bibliotheken, zei niet dat er meer onbemande bibliotheken zullen komen 'omdat het een interessante oplossing is voor de besparingen op personeel die overal nodig zijn; wel 'omdat het een trend is in het buitenland'. Vermeeren benadrukt dat hij ongerust is over de besparingen op personeel en dat onbemande bibliotheken nooit een oplossing voor de besparingen zijn (*DS 15 juni*).